

Təsdiq edirəm
Tədris məsələləri üzrə prorektor v.i.e:

 dos. Zaur Məmmədov
"___" ___ 2025-ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: 6008008 –“Turizm işinin təşkili”

Fakültə: “İqtisadiyyat və idarəetmə”

Kafedra: “İqtisadiyyat və innovativ idarəetmə”

I.Fənn haqqında məlumat

Fənnin adı: “Turizm siyasəti və planlaşdırılması” İşçi tədris planı kafedranın 22. 12. 2025-ci il 04 sayılı protokolu ilə təsdiq edilmişdir.

Fənnin kodu:İPF-B13

Tədris ili: III (2025-2026). Semestr: VI

Tədris yükü cəmi:Ümumi:50 saat.Auditoriya yükü 14 saat- (10 saat mühazirə, 4 saat məşğələ)

Təhsilalma forması: Qiyabi

Tədris dili: Azərbaycan

AKTS üzrə kredit: 5

II. Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi: *Zamanov Fizuli Mirzəmməd oğlu i.ü.f.d.,dos.*

Kafedranın hüquqi ünvanı: Lənkəran şəhəri, Füzuli küç., 170-a

Məsləhət saati: II-V günlər: saat 12⁰⁰-13⁰⁰

E-mail ünvanı: fizuliz@list.ru

III.Tövsiyyə olunan dərsliklər və dərs vəsaitləri:

Əsas

- 1.“Azərbaycan 2020: Gələcəyə baxış.” İnkişaf konsepsiyası. Bakı-2012, 39 səh
- 2.“Azərbaycan Respublikasında 2016-2020-ci illərdə turizmin inkişafına dair Dövlət Proqramı. 2016.
3. Əli Cabbarov. “Turizmin iqtisadi əsasları”. Bakı-2015, 267 səh.
- 4.Əli Əlirzayev. “Turizmin iqtisadiyyatı və idarə edilməsi”. Bakı-2011, 493 səh.
- 5.Ə.Q.Əlirzayev, E.Ə.Əlirzayev.“Azərbaycanın sosial-iqtisadi problemləri, konseptual yanaşma, maliyyə-büdcə və sahələrarası proqnozlaşdırma mexanizmləri”. Bakı-2012, 583 səh.
- 6.Turizmin əsasları: dərslik / müəllif kollektivi; dosent B.Ə.Bilalov və dos.Ç.G.Güləliyevin redaktəsi ilə. Bakı, “QHT Nəşriyyatı”, 2015. 496 s.
- 8.Turizmin davamlı inkişafı yerli planlaşdırma üzrə vəsait. Bakı, 2012. 59 səh.
9. Turizmin Qlobal etik məəcəlləsi. Ümumdünya Turizm Təşkilatı.1999, 6 səh

Əlavə

- 10.Sabir Rəhimov. Turizm-ekskursiya işinin təşkili. Bakı-2004, 310 səh.
- 11.Kadir Юзташ, Turizm Ekonomisi: Genel Turizm Bilgileri, Nobel Nəşriyyatı, Ankara, 2002.
12. Laurence Geller, “The Demands of Globalization on the Lodging Industry”, Flu Hospitality Review, Vol. 16, No: 1, 1998.

13.Mithat Zeki Dinçer, Turizm Ekonomisi Ders Notları, İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi, 2001.

14.www.azstand.gov.az

15.www.iso.org

IV. Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün ilkin olaraq "Karyera planlaşması", "Destinasiyanın idarə edilməsi" və "Bronlaşdırma sistemləri" kimi fənlərin tədrisi zəruridir.

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda "Turizm məhsulunun hazırlanması", "Turizm və sosial-mədəni servis xidmətində reklam" fənlərinin tədrisinə ehtiyac vardır.

VI. Fənnin təsviri: Turizm siyasəti dövlətin sosial-iqtisadi siyasətinin tərkib hissəsidir. Turizm siyasəti-dövlətin turist sənayesinin turist subyektlərini turist bazarının genişlənməsi inkişafına və onun səmərəli təşkilinə vətəndaşların turist tələbatının ödənilməsinə və turist subyektlərinin səmərəli təşkilinə yönəldilən fəaliyyətə deyilir. Bununla dövlət özünün siyasi-iqtisadi və sosial vəzifələrini reallaşdırır və təkmilləşdirir. Dövlətin turizm siyasəti, məcmuu tədbirlər çoxluğu olmaqla, respublikada bu sahənin iqtisadi-sosial rolunu və iqtisadi sistemdə vəzifələrini idarə etməkdir.

Turist siyasəti strategiya və texnikaya əsaslanır. Turizm strategiyası turizmin inkişafının konsepsiyasını məqsədli proqram və resursların səfərbərliyini əks etdirir. Turist taktikası konkret mexanizmləri və idarəetmə üsullarını müəyyən edir. Belə ki, turizmə vergi, turizm xidmətlərinin qiymətləndirilməsini müəyyən edir. Konsepsiyanın əsas məqsədi yüksək keyfiyyətli və rəqabət qabiliyyətli turizm kompleksini yaratmaq, ona yerli və xarici vətəndaşların tələbatının ödənilməsi imkanlarını genişləndirmək, ali məqsədə nail olmaq üçün əlverişli variantlar tərtib edib və reallaşdırmaqdır.

Tələbələrə turizm siyasəti, onun mahiyyəti və əhəmiyyəti eləcə də, ayrı-ayrı ölkələrin həmçinin, beynəlxalq turizm təşkilatlarının yeritdiyi turizm siyasəti haqqında biliklər verməkdən ibarətdir.

"Turizm siyasəti və planlaşdırılması" fənni üzrə proqramda nəzərdə tutulan mövzuların səmərəli tədrisi bakalavr səviyyəsində iqtisadçı kadrlara turizm sahəsində dövlət siyasətinin başlıca istiqamətləri, turizm firmalarının peşəkar kadr siyasəti, dünya iqtisadiyyatında turizm siyasəti, turizm fəaliyyətinin planlaşdırılması haqqında lazımi biliklərin mənimsənilməsinə imkan verəcəkdir.

VII. Davamiyyətə qoyulan tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır və onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə: Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar, məşğələ və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. İmtahanda qazanılan balların maksimum miqdarı 50-dir. İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir. Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

- Qiymətləndirmə meyarları aşağıdakılardan ibarətdir:
- 10 bal- tələbə keçilmiş material dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
 - 9 bal-tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam aça bilir.
 - 8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
 - 7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir
 - 6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
 - 5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.

-4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;

- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırma bilmir;

- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.

-0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı **17 bal**dan az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr dövründə tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Tələbənin yekun qiyməti imtahana qədər və imtahanda toplanmış ballar cəmlənməklə aşağıdakı kimi qiymətləndirilir:

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	Əla	A
2.	81-90	Çox yaxşı	B
3.	71-80	Yaxşı	C
4.	61-70	Kafi	D
5.	51-60	Qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	Qeyri-kafi	F

Yekun qiymət qeyri-kafi olan tələbə kursu bitirməmiş sayılır və onu növbəti ildə həmin fənn üzrə dərslərdə iştirak etmək şərtinə yenidən verməlidir.

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülür.

X.Fənn üzrə tədris olunan mövzular:

№	Keçirilən mühazirə mövzularının məzmunu	Mühazirə	
		saat	tarix
1	2	3	4
1.	Mövzu 1. Dövlətin turizm siyasəti iqtisadi siyasətin tərkibi kimi.Turizm siyasətinin formalaşmasına iqtisadi mexanizm və vasitələrin təsiri Plan: 1. Turizm siyasəti iqtisadi və sosial inkişafın tərkib hissəsi kimi 2. Dövlətin turizm tənzimlənməsinin əsas məqsədləri və vəzifələri 3. Turizm siyasətinin mexanizmləri, turizm proqramlarının təhlili. 4. Turizm sahəsində dövlət siyasətinin başlıca istiqamətləri 5. Turizm siyasətinin iqtisadi və qeyri-iqtisadi məqsədləri 6. Turizmdə qiymət siyasəti 7. Turizmdə maliyyə münasibətləri və maliyyə siyasəti 8. Turist fəaliyyətində vergitutuma siyasəti 9. Turizmdə sığortalanmanın xüsusiyyətləri və sığorta siyasəti 10. Turizmdə reklam işi və reklam siyasəti Mənbə: 3,4,5	2	
2.	Mövzu 2. Turizmin inkişaf planları və onların	2	

	<p>hazırlanması. Turizm siyasətində zonalaşdırma, layihələr və marketing planı Plan: 1. Turizmdə planlaşdırılma siyasəti 2. Turizmdə planlaşdırma prosesi 3. Kurortların planlaşdırılması 4. Şəhər və yerli planlaşdırılma 5. Turizmin xüsusi növlərinin planlaşdırılması 6. Turizmin görməli yerlərinin planlaşdırılması 7. Planlaşdırmada zonalaşdırma 8. Dövlət və şəxsi sektor fəaliyyətlərinin əlaqələndirilməsi 9. Tur proqramların hazırlanması və planlaşdırılması 10. Turizmdə layihənin hazırlanma və həyata keçirilməsi mərhələləri 11. Bazarın planlaşdırılması və marketing strategiyası Mənbə: 3,4,5,6</p>		
3.	<p>Mövzu 3. Dünya iqtisadiyyatında turizm siyasəti. Dünya turizminin inkişaf perspektivləri. Beynəlxalq turizm iştirakçılarının turizm siyasəti və hüquqları Plan: 1. Dünya iqtisadiyyatında turizmin inkişaf templəri 2. Dünya iqtisadiyyatının inkişafında dövlətlərin turizm siyasəti 3. Turizm siyasətinin ölkələrin ödəmə balansına təsiri 4. Dünya turizminin inkişaf perspektivləri 5. Xarici ölkələrin aqroturizm siyasəti və inkişafı təcrübəsi 6. Böyük Britaniya və Fransanın turizm siyasəti 7. Dövlətin beynəlxalq turizm münasibətlərində iştirakının xüsusiyyətləri 8. MDB ölkələrinin turizm siyasətinin formalaşması mərhələləri 9. Ölkələrin turizm siyasətinə uyğun turizm idarəçiliyinin təşkilati-hüquqi formaları 10. Turistlərin siyasi və hüquqi statusu problemi: beynəlxalq və milli aspektlər 11. MDB dövlətlərində turoperator və turagentlərin siyasi və hüquqi statusu 12. Beynəlxalq turizmin siyasətini formalaşdıran Manila Bəyən Mənbə:3,4,5,6</p>	2	
4.	<p>Mövzu 4. Turizm planlaşmasının vəzifələri və onun əsas istiqamətləri. Regional turizmin planlaşması və idarə olunmasının əsas istiqamətləri. Turizmdə investisiya siyasəti Plan: 1. Turizm marketingi və turizm marketinginin hədəfləri 2. Turizmin strateji planlaşmasının xüsusiyyətləri. 3. Azərbaycan turizm sənayesinin inkişafına dair strateji planlaşma 4. Planlaşmanın mahiyyəti, turizmdə onun yeri və əsas formaları 5. Regional turizmin strateji planlaşması 6. Turizmin idarəçiliyinin xüsusiyyətləri</p>	2	

	<p>7. Turizmin biznes və kommersiya planlaşması 8. Turizm bazarının proqnozlaşdırılmasının təkmilləşdirilməsi istiqamətləri 9. Investisiya və turizmdə ondan istifadə xüsusiyyətləri 10. Turizmdə investisiyaların formalaşması mənbələri və istifadə istiqamətləri 11. Investisiyaların iqtisadi səmərəliliyi 12. Investisiyaların idarə edilməsi Mənbə:4,5,6</p>		
5.	<p>Mövzu 5. Regional turizm siyasəti və turizm ehtiyatlarının rayonlaşdırılması. Azərbaycanda turizm siyasətinin inkişafı perspektivləri. Turizmdə kadr siyasəti Plan: 1. Turizm siyasətinə uyğun ehtiyatlarından istifadənin rayonlaşdırılması 2. Turizm ehtiyatlarının rayonlaşdırılmasında qiymətləndirmə kriteriyaları 3. Ərazinin turizm potensialının məcmuu indeksi 4. Turizm siyasətində rayonlaşmanın xarici təcrübəsi 5. Regionlarda turizm dövlətin himayəçilik siyasəti 6. Azərbaycanda dövlətin turizm siyasəti və onun istiqamətləri. 7. Turizmdə sahibkarlıq fəaliyyətinin tənzimlənməsinin dövlət siyasəti 8. Ölkənin milli turizm qanunvericiliyi turizm siyasətinin tərkibi kimi 9. Azərbaycanda turizmin maddi-texniki bazası və onun inkişafı 10. Azərbaycanın turizm bazarının formalaşdırılması iqtisadi siyasətin tərkibi kimi 11. Turizmdə insan amili və onun tənzimlənməsi siyasəti 12. Turizm firmalarında peşəkar kadr siyasəti və keyfiyyətin ölçülməsi Mənbə:3,4,6</p>	2	
	Cəmi:	10	

XI. Fənn üzrə tələblər: Tələbə fənnin öyrənilməsi zamanı:- Turizm sahəsində dövlət siyasətinin başlıca istiqamətlərini;- Turizm siyasətinin formalaşmasına iqtisadi mexanizm və vasitələrin təsirini;- Turizmin inkişaf planları və onların hazırlanmasını; - Beynəlxalq turizm iştirakçılarının turizm siyasətini tədqiqatçı kimi qiymətləndirmək bacarıqlarını əldə edəcəkdir

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- Turizm siyasətinin hazırlanması və turizm fəaliyyətinin planlaşdırılması sahəsində əsas anlayışlara bələd olur.
- Turizm sferasının idarə edilməsi sahəsində dövlətin rolu və funksiyaları ilə tanış olur.
- Turizm statistikasının və uçotunun formalaşdırılmasını bacarır.
- Turizm xidmətinin keyfiyyətinin artırılması, istehlakçı hüquqlarının qorunması, turizm sektorunun inkişafının təşviq edilməsi və turizm fəaliyyət növlərinin tənzimlənməsi istiqamətləri üzrə müxtəlif idarəçilik mexanizmləri və modellərini şərh edir.
- Turizm sahəsinin tənzimlənməsi, təşviq edilməsi ilə bağlı müxtəlif məzmunlu işçi sənədlərini hazırlamağı bacarır.

XIII. Tələbələrin fənn haqqında rəy və iradları: _____

XIV: Kollokvium sualları:

1. Turizm siyasəti iqtisadi və sosial inkişafın tərkib hissəsi kimi
2. Dövlətin turizm tənzimlənməsinin əsas məqsədləri və vəzifələri
3. Turizm siyasətinin mexanizmləri, turizm proqramlarının təhlili.
4. Turizm sahəsində dövlət siyasətinin başlıca istiqamətləri
5. Turizm siyasətinin iqtisadi və qeyri-iqtisadi məqsədləri
6. Turizmdə qiymət siyasəti
7. Turizmdə maliyyə münasibətləri və maliyyə siyasəti
8. Turist fəaliyyətində vergitutuma siyasəti
9. Turizmdə sığortalanmanın xüsusiyyətləri və sığorta siyasəti
10. Turizmdə reklam işi və reklam siyasəti

XV. İmtahan sualları:

1. Turizm siyasəti iqtisadi və sosial inkişafın tərkib hissəsi kimi
2. Dövlətin turizm tənzimlənməsinin əsas məqsədləri və vəzifələri
3. Turizm siyasətinin mexanizmləri, turizm proqramlarının təhlili.
4. Turizm sahəsində dövlət siyasətinin başlıca istiqamətləri
5. Turizm siyasətinin iqtisadi və qeyri-iqtisadi məqsədləri
6. Turizmdə qiymət siyasəti
7. Turizmdə maliyyə münasibətləri və maliyyə siyasəti
8. Turist fəaliyyətində vergitutuma siyasəti
9. Turizmdə sığortalanmanın xüsusiyyətləri və sığorta siyasəti
10. Turizmdə reklam işi və reklam siyasəti
11. Turizmdə planlaşdırılma siyasəti
12. Şəhər və yerli planlaşdırılma
13. Turizmin görməli yerlərinin planlaşdırılması
14. Xarici ölkələrin aqroturizm siyasəti və inkişafı təcrübəsi
15. Böyük Britaniya və Fransanın turizm siyasəti
16. Regional turizmin strateji planlaşması
17. Investisiya və turizmdə ondan istifadə xüsusiyyətləri
18. Turizmdə investisiyaların formalaşması mənbələri və istifadə istiqamətləri
19. Turizm siyasətinə uyğun ehtyatlardan istifadənin rayonlaşdırılması
20. Regionlarda turizmə dövlətin himayəçilik siyasəti
21. Azərbaycanda dövlətin turizm siyasəti və onun istiqamətləri.
22. Turizmdə sahibkarlıq fəaliyyətinin tənzimlənməsinin dövlət siyasəti
23. Azərbaycanın turizm bazarının formalaşdırılması iqtisadi siyasətin tərkibi kimi
24. Turizmdə insan amili və onun tənzimlənməsi siyasəti
25. Turizm firmalarında peşəkar kadr siyasəti və keyfiyyətin ölçülməsi

“Turizm siyasəti və planlaşdırılması” fənninin sillabusu 6008008 –“Turizm işinin təşkili” ixtisası üzrə tədris planı və işçi proqramına əsasında tərtib edilmişdir. Sillabus “*İqtisadiyyat və innovativ idarəetmə*” kafedrasında müzakirə edilərək təsdiq edilmişdir (22. 12. 2025-ci protokol № 04).

Kafedra müdiri v.i.e.:

Fənn müəllimi:

dos.G.T.Əliyeva

dos F.M.Zamanov